

Méhész voltam Ausztriában II.

2009 június elején érkeztem Harald Singer 1200 családos méhészetébe, aki nemcsak méztermelésre van berendezkedve, hanem apja nyomdokaiban járva a krajnai méh tenyésztésén fáradozik. Fáradozik, mert egyrészt nagyon leköti a hatalmas állomány ellátása, másrészt abban a környezetben, ahol él és dolgozik, fenn az Alpokban, bizony nem könnyű tenyésztéssel, méhanyaneveléssel foglalkozni. Nagy tételben semmi esetre sem.

Harald Singer nagyon nagy tudású szaktekinetly. Kevesen értenek a méhekhez, méhészkedéshez és az egész ágazathoz nála jobban Európában, de talán az egész világon. A legegyszerűbb kérdéseimre is minimum fél óráig válaszolt, az adott témakör teljes körbejárásával.

Többféle kaptárban

A méhész polihisztor nem elégedett meg egyféle rendszerrel, az állomány 4-5 kaptártípusban, különböző keretméreten van elhelyezve, szerte Ausztriában. Méheit kétféle hagyományos ausztriai rakodókaptárban, fa és hungarocell Langstroth kaptárban, méhesházban és Dadant kaptárban tartja. Az élet és anyagi okok hozták így ezt a sokféleséget, így volt lehetősége fejlődni. De tapasztalatait a különböző kaptártípusokkal mind felhasználta, és azok alapján készítette el - átalakításokkal - saját Dadant rendszerű kaptárjait. Véleménye szerint kereskedelmi gépesített nagyüzemi méhészetbe Langstroth kaptár való, míg a Dadant rakodó a gondolkodó méhésznek ajánlott, ez nagyobb szakértelmet igényel.

Méhészetét teljes egészében állóméhészkedésre rendezte be, az állomány felét Ausztria középső tartományában, az Alpok hegy-völgyeiben mézharmat gyűjtésére állította be, hogy aztán beérlelve és kipergetve, erdei fenyőmézként kerüljön értékesítésre. A többi család Felső-Ausztriában, a szlovák határ mellett, illetve a Bécs közeli Duna Menti Nemzeti Parkban és vonzáskörzetében van elhelyezve, 30-40 családos telephelye-

ken. Itt repcéről, akárcról és napraforgóról tudnak a méhek nektárt gyűjteni és mézet előállítani. Meglepetésemre a bécsi temető egyik eldugott parcellájában is van egy kisebb állomány. A temetőben rengeteg a hársfa, s mivel bent vagyunk a városban, ahol az átlaghőmérséklet magasabb és a talaj is nedves a virágok locsolása miatt, ezért itt nagyon finom hársnektárt gyűjtenek a méhek. A többi osztrák méhész által olyannyira kedvelt burgenlandi régiót a nyúlóstól és nagy méhsűrűségűtől való féltelmében messze elkerüli.

A megtermelt mézet hordós kiserelésben értékesíti, sajnos nincs lehetősége kiüvegezni, mert a nagy felvevő piac távolsága miatt nem éri meg ezzel foglalkozni.

Havi 10 000 kilométer

Rengeteg kisebb-nagyobb gazdaság létezik Ausztria síkvidéki területein, ahol nincs lehetőség a növényvédelmi permetezésről tudomást szerezni, legfeljebb a mérgezés eredményét tudják megállapítani. Ehhez jön a nálunk is meglévő aszályos időjárás, az egyre kevesebbet mézelő növénykultúrák elterjedése a köztermesztésben, a nagy távolságok miatti elvesztegetett idő és üzemanyagköltség és még sorolhatnám. Ha ez így folytatódik, az állományt valószínűleg áttelepítik a tiszta és vegyszermentes hegyvidéki területekre (1. kép).

1

SZERZŐ FELVÉTELEI

2

3

Ott már csak egy problémát kell kiküszöbölni, ez pedig a melezítőz. Ez az egyik tetűféle által termelt mézharmatban lévő olyan összetett cukor, amely már nagyon kis töménységben is elindítja a mézben a kristályosodást (10-12%-nál). Ha olyan területre pakoljuk le a méheket a fenyvesben, ahol a fák rügyein a pettyes vörösfenyő kéregtetű él és ez felszaporodik az adott területen, akkor az innen gyűjtött nektárt a keretekből kipergetni nem lehet. A méz 1-2 nap alatt a keretekbe teljesen belekristályosodik. Az ilyen mézesfiókokat csak tavasszal lehet a méheknek etetésre visszaadni, de az erősebb családoknak is csupán 3-4 keretet egyszerre. Addig gondoskodni kell tárolásukról.

Erkezőemkor még javában folyt az akácmezelvénytel és pergetés, ebbe a munkába kapcsolódtam be (2. kép). Az elvett mézes fiókok kipergetés után már nem a családokhoz, hanem egy oldaláról nyitott tároló fészerbe kerültek. Ott 4 méteres tornyokba raktuk fel őket, alul egy rostszövetes keretet kaptak, hogy az egér ne menjen be, felül meg anyarácscsal zártuk őket, így a bázison lévő méhcsaládok szépen kitakarították a több ezernyi fiókot. Viaszmollyal nincs probléma, mivel ezek a műanyag műlépes, szép világos színű, bábíngtól mentes keretek csak méztéri fiókban használatosak (3. kép). Sajnos sok idő telt el az utazással, a méhészt inkább minden nap levezet 200-300 kilométert, hogy estére hazaérjen. Így főszezonban itt is megvan a havi 10 000 km utazás.

Akác után a mézharmatmész

elvétele és pergetése következett, ezzel telt a nyár hátralevő része. Próbálkoztunk méhanyaneveléssel is, azonban a nagyon szeszélyes időjárás miatt csupán 50%-os párzási eredmények születtek (4. kép). Az ősz közeledtével megkezdtük a téli élelem egy részének feletetését, ezzel egy időben atkaellenes kezelés, majd a szezon közben megjelölt családoknál anyaváltás következett. Bioméhészetről lévén szó, a vásárolt kamionnyi mennyiségű feletetett szirup is biominőségű volt.

Hordóban értékesít

Nagyon szigorú a bio minősítéssel rendelkező termelők tevékenységének szabályozása, ez a bioméhészre is vonatkozik. Az éves ellenőrzés során a vizsgálatot lefolytató hatósági személy mindent megvizsgál és összeveti az elmúlt évek vizsgálataival is. Ha valami nincs rendben, könnyen elveszhet a bio minősítés és vele a termelt termék értékesítésével járó lényeges árkülönbötet is.

A megtermelt mézet hordós kiszerelésben értékesíti, sajnos nincs lehetősége kiüvegezni, mert a nagy felvevő piac távol-sága miatt (Béctől több mint 150 km-re) nem éri meg ezzel foglalkozni.

Atka ellen év közben folyamatosan kitérdeli a herélépet. Nemcsak a heréseket, hanem a sima öreg lépeket is kitérdeltük, ezek nagy része műlép nélküli. Tudatos viasztermelés folyik, hogy aztán a kiolvasztott korongokat – saját szükségleten

felül – bioviaszként eladják más bioméhészkedésre áttérni akaró méhészeknek.

Az egyes telephelyeken folyamatos a méhcsaládok tüzetes vizsgálata méhegészségügyi szempontból. Pár éve falapákra felvitt kristályos oxálsavval védekeznek először az atkák ellen, s amennyiben szükséges, ezt hangyasavas kezelés követi a fiasításmentes téli időszakban.

Tudatos viasztermelés folyik, a kiolvasztott korongokat – a saját szükségleten felül – bioviaszként eladják más bioméhészkedésre áttérni akaró méhészeknek.

Tervszerű anyaváltás

Nem beszéltem még az anyaváltásról, ezt legkönnyebben és tervszerűen az őszi időszakban

végeztük, amikor már nem voltak fent a méztéri fiókok, nem akadályozták a gyors munkában, másrészt pedig az ekkor meganyátlanított, már igencsak csökkenő népességű családok, amelyek már rég túl voltak a természetes szaporodási perióduson, saját vesztüket és anyatlanságukat érezve, nagyon könnyen elfogadták a beadott új anyákat.

Az elvégzett munkákról mindenhol és mindig gyors, rövid feljegyzések készültek, ez ekkora állománynál nélkülözhetetlen része a méhészkedésnek. Harald precíz, 18 éven keresztül vezetett feljegyzései az egyes szezonokról a mai napig értékes információforrásként szolgálnak.

Ezen írással zárom külföldi méhésztársaimat. Az összegyűjtött tapasztalataimat végre a hazai méhészek szolgálatába kívánom állítani és az idei szezonban kezdődő méhanyanevelési munkámban kamatoztatni.

Gajdos Máté

Meghívó

A Palóctáj Méhésztársaság és Környezetvédő Egyesület (Magyarország) és az Ipolyszakálói Ipolyvölgye Méhésztársaság (Szlovákia)

IPOLYMENTI MÉHÉSZTALÁLKOZÓJÁT

2010. március 20-án, szombaton 9 órától tartja

Helye: Mikszáth Kálmán Művelődési Központ
2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 50.

A rendezvényt megnyitja: Medvác Lajos, Balassagyarmat város polgármestere

- Mézlovgavatas
- Szakmai előadások:
 - *Bross Péter*, OMME elnök: A Magyar méhészet helyzete, aktualitások
 - *Ludovít Gál*, SzV elnök: A szlovák méhésztársaság helyzete
 - *Tóth Péter*, OMME szaktanácsadó: Varroa elleni szerek hatékonysága, alkalmazása
 - *Juraj Toporcák*, D.V.M., Ph.D. e. professzor: A méhbetegségekről
- Egyéb programok:
 - Mézescsopor rajzpályázat eredményhirdetése
 - Játszóház gyermekeknek
 - Méhésztársaság eszközellátás és vásár
 - Szaktanácsadás

Eszközellátók és kereskedők jelentkezését várjuk
Antalka István
Tel: (35)-310-621
Mobil: (+36)-(20)-426-6724
E-mail: antalka.istvan@iceds.hu